

Egungo Munduaren Gatazkak eta Errealitateak, eta Komunikabideekin eta Sare Sozialekin Duten Erlazioa
4. Igorleen eta hartzaileen eskutik informazioaren kudeaketa egungo gizartean. Desinformazioa, gaininformazioa, informazioaren monopolioa, fake news, clickbait, erakarpenaren ekonomia... Egiazko irizpideak eta interesak informazioaren kudeaketan.
5. Sare sozialak gizarte-fenomeno gisa. Sare sozialak informazio- eta mobilizazio-iturri gisa. Sare sozialak: adierazpen-askatasuna eta moraltasuna. Pribatutasuna informazioari, sareei eta teknologia berriei dagokienez.
6. Teknologia berrien eta sare sozialen ekarpenak eta arriskuak: telelana, sareak eta aktibismoa, eten digitala, zibersegurtasuna, datuen babesa. Indarkeria eta diskriminazioa esparru birtualean. Gaur egungo harreman afektibo-sexualak eta horien inguruan sortu diren industriak.

GIZA ANATOMIA ETA FISILOGIA

Giza Anatomia eta Fisiologia Batxilergoko bigarren mailarako aukerako irakasgai gisa eskaintzen da. Organismo bizidun baten eta hura osatzen duten atalen funtzionamendu normalaren azterketan oinarritzen da, zelulen barruko mekanismo molekularretatik hasi eta ehun, organo eta sistemen ekintzetara iritsi arte, eta organismoak, oro har, bizitzarako funtsezkoak diren zeregin bereziak nola gauzatzen dituen aztertuz, bere prozesu kimikoak eta fisikoak barne. Aitzitik, anatomia egituraren azterketa da, batxilergoko lehen mailan sakon ikasten den zati deskribatzailea. Hala ere, bereizketa hori gorabehera, bi diziplinak ezin dira banandu. Ehun edo organo baten funtzioa hertsiki erlazionatzen da haren egiturarekin, eta pentsa daiteke egitura horrek bere funtziorako eraginkorra izateko eboluzionatu zuela.

Horiek horrela, fisiologia eta anatomia behar bezala ulertzeko, beharrezkoa da gorputzari, haren sistema eta aparatuei eta horiek funtzionarazten dituzten prozesu ugari buruzko ikuspegi orokorra eraikitzea. Beraz, irakasgai honetan giza organismoa sistema biologiko oso gisa aztertzen da. Eginkizun horretan, alderdi anatomiko eta fisiologikoak garatzen dira, baina baita osasun-egoera mantentzearekin erlazionatutakoak ere, Osasunaren Mundu Erakundearen (OME) definizioaren arabera. Gaixotasunaren edo lesio fisiopatologikoaren tratamendua eta prebentzioa aipatzen dira, haren kausei, ondorioei eta soluzio posibleei buruz hausnartuz, eta, bereziki azpimarratuz gaixotasun edo lesio fisiopatologikoarekiko erantzukizun pertsonala, garapen iraunkorrerako helburuen (GIH) garapenean laguntzeko, adibidez 3. helburua lortzeko aldera: "Guztiantzat eta adin guztietan bizimodu osasungarria bermatzea eta ongizatea sustatzea".

Batxilergoko 1. mailako Anatomia jakintzagaiaren curriculumean aipatzen den era berean, irakasgai hau hainbat ezagutza-arlotako oinarritzko jakintzek osatzen dute. Hori dela eta, irakasgai honekin gainjar daitezkeen edo beste ikuspegi bat eman behar zaien beste irakasgai batzuekin koordinatzeko premia azpimarratzen da.

Jakintzagaiaren curriculum-diseinuak Batxilergoko lehen eta bigarren mailako Anatomia eta Fisiologia irakasgaietako konpetentzia espezifikoen bitartez lantzen diren funtsezko zortzi konpetentzietan du abiapuntua. Konpetentzia horien garapenak trebetasunak eta pentsamendu zientifikoa indartzen ditu, eta ahalegin indibidualak eta kolektiboak sustatzen ditu osasunaren eta ohitura osasungarrien alde eta, azken batean, gure bizi-kalitatea hobetzeari begira. Irakasgai honetako funtsezko sei konpetentziak honela laburbil daitezke: giza gorputza egitura global gisa ulertzea; problemak ebaztea eta ikerketa txikiak egitea; egitura anatomikoen eta haien funtzioaren eskemak eta ereduak egitea; anatomiaren eta fisiologiaren zientzia gisako garrantzia eta haien ekarpena baloratzea; laborategiko lan esperimentalean trebetasunak eta abileziak garatzea; eta, azkenik, anatomiaren eta fisiologiaren ezagutza giza gorputza zaintzeko zein garrantzitsua den ulertzea.

Konpetentzien garapen-maila ebaluazio-irizpideen bidez neurtzen da; irizpide horiek jakintzagaiaren oinarritzko jakintzekin lotzen dituzte, curriculum-elementuak hertsiki lotuta egon daitezen.

Jakintzagaiaren oinarritzko jakintzek konpetentzia espezifikoak lortzeko funtsezko ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak biltzen dituzte. Hori dela eta, irakasleek beren ustez garrantzitsuenak diren edo ikasleentzat interes berezikoak diren alderdi guztiak areagotu eta sakondu ahal izango dituzte.

3 jakintza multzo handi proposatzen dira:

- **Ikerketa proiektuak edo kasuen ebazpena:** ikerketa txikiak egitea, problemak ebaztea edo kasuak analizatzea proposatzen da, landu beharreko edozein gairen edukiak txertatu ahal izateko.
- **Laborategiko esperientziak:** lan praktikoen edo esperimentalen multzoa, une horretan lantzen ari diren edukiak integratuta garatu behar diren trebetasun eta abilezia praktikoa garatzeko ezinbestekoa.
- **Giza gorputzaren funtzionamendua:** eduki-multzo handia, organismoa osatzen duten sistemen eta aparatuen funtzioak bereiz lantzen dituen, haien azterketa eskuragarriagoa izan dadin, baina horien guztien integrazioarekin eta ikuspegi orokorarekin amaitu behar duena, giza organismoa sistema biologiko oso gisa ulertu dadin.

Jakintzagaiaren erabilitako metodologiari dagokionez, proposatzen da ikasleek parte-hartze interaktiboa izan behar duten jardueren inguruan egituratzea, eta, ahal den guztietan, kolaborazio-testuinguruak erabiltzea. Zereginak testuinguruan behar bezala kokatuta planteatu behar dira, ikasleek ulertu dezaten horiek egitea beharrezkoa dela, alde aurretik formulatutako galderei edo problemei erantzun posibleak bilatzeko. Laborategiko edo ikasgelako esperientziak, ikastetxean dauden baliabideen arabera, eta ikastetxearen barruan edo kanpoan egiten den beste edozein jardueran, horrela ulertu behar dira. Horregatik, ordutegiaren gehiena bete behar duten lan praktikoen edo esperimentalek lotura estua izan behar dute ikasgelan une bakoitzean lantzen ari diren edukiak.

Beraz, aukerako irakasgai honek lehentasunezko helburu hauek izango ditu: lehenik, ikasleek gorputzari, haren sistema eta aparatuei eta horiek funtzionatzen dituzten prozesu ugari buruzko ikuspegi orokorra eraikitzea; ikuspegi global hori da sistemen integrazioa esaten zaiona; bigarren helburua organismoaren funtzionamendu optimoa bermatzeko osasun-egoera mantentzearekin eta fisiologiako jardueran praktikoa egiteko trebetasunak eskuratzearekin erlaxatuta dago; eta, azkenik, baina aurrekoak bezain garrantzitsua, espero da ikasleek prestakuntza oinarritzua eta balioaniztuna eskuratzeko, prest egon daitezkeen ikasketak egiten jarraitzeko bai lanbide-heziketako zikloetan bai unibertsitate-ikasketetan (medikuntza, erizaintza, fisioterapia, kirol-jarduerak, pertsonen zaintza...).

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Giza gorputza “makroegitura global” gisa ulertzea, antolaketa estrukturalaren mailak identifikatuz, giza gorputza osagaiak erlaxatuta eta koordinatuta dituen unitate biologiko gisa aurkezteko.

Giza gorputza ez da organo eta sistemen batura, ingurumen-baldintzen arabera modu harmonikoan funtzionatzen duen eta ingurunearekin materia eta energia trukatzeko dituen unitate antolatua baizik. Truke hori iraunkorra da eta bizirik irautea bermatzen du.

Ikasteko antolaketa linealari jarraitzen bazaio ere, konpetentzia espezifiko honen bitartez ikasleek ulertuko dute giza gorputza globalki funtzionatzen duen eta zenbait antolaketa-mailaz osatuta dagoen (biomolekulak, zelulak, ehunak, organoak, organo-sistemak eta organismo osoa) unitatea dela, horrela lortuko baita ikasleek giza organismoaren irudikapen kontzeptuala eraikitzea, sistema konplexua, irekia, koordinatua eta ugaltzeko gaitasuna duen sistema gisa ulertua.

Ezinbestekoa da, hortaz, giza gorputza, gorputza osatzen duten egiturak, organismoaren barruan duten kokapena eta gainerako organoekin ezartzen dituzten erlazioak ezagutzea. Oinarritzko ezagutza horiekin bestetik ezin izango da ulertu, lehenik, haren funtzionamendu egokia eta, ondoren, ager daitezkeen desorekak.

Gainera, kontuan izan behar dugu giza gorputz guztiak desberdinak direla, nahiz eta egitura bera izan; horregatik, gizakiok izaki indibidualak gara, gorputz bakarrak eta errepikaezinak ditugu, eta, beraz, azterketa orokorraz gain, sexu bereko, sexu desberdinetako eta baita bizitzaren etapa desberdinetako gizabanakoen arteko desberdintasunak ere aztertuko dira.

Konpetentzia espezifiko hau honako deskriptore hauekin lotzen da: STEM2, STEM4, KD4, KPSII2, KPSII4 eta KPSII5.

2. Informazio zientifikoa bilatzea, hautatzea, interpretatzea eta transmititzea, hainbat baliabide eta euskarri erabiliz eta terminologia eta hizkuntza egokia baliatuz, problemak ebazteko eta ikerketa anatomiko-funtzional txikiak egiteko.

Ikerketa zientifiko guztietan beharrezkoa da gaiarekin erlazionatutako informazioa bilatzea, hautatzea eta biltzea, ematen digun informazio mota ezagutzea eta informazio hori baliozkoa eta fidagarria den baloratzea. Ikerketa hainbat iturritatik lortzen den informazioari esker gauzatzen da: iturri inprimatuak (liburuak, artikulak, tesiak, ikerketa-proiektuak...), digitalak (audioak, bideoak, konferentziak, liburuak...) eta grafikoak (argazkiak, marrazkiak...).

Horregatik, konpetentzia honen bidez lortu nahi da ikasleek anatomiaren eta fisiologiaren gaiei buruzko informazioa autonomiaz aurkitzea, hainbat informazio-iturri erabiliz, eta horiek ulertzea, eta, hala ez bada, hori lortzeko baliabideak bilatzeko gai izatea, eta terminologia egokia erabiliz transmititzea problemak ebaztean, ikerketa txikiak egitean edo kasuak ebaztean

Konpetentzia espezifiko hau honako deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK2, HKK3, STEM2, STEM3, STEM4, KD1, KD2, KPSII1.2 eta KPSII4.

3. Giza gorputzaren errealitatea azaltzeko eskemak eta ereduak egitea, kontzeptu, printzipio eta estrategiak erabiliz egitura anatomikoak eta horien funtzioa ezagutzeko eta hobeto ulertzeko.

IKTen erabilera eta animalia-jatorriko pieza anatomikoen disezioa dira egitura anatomikoak eta horien funtzioa ezagutzeko eta ulertzeko estrategietako batzuk. Marrazkiak, eskemak edo ereduak egitea giza antolaketa ikusarazteko ezinbesteko tresna da. Hainbat iturritatik lortutako irudiak lagungarriak izan daitezke egitura anatomikoak eta inplikaturako prozesuak ezagutzeko, interpretatzeko eta ulertzeko (mikroskopia optikoaren edo elektronikoaren irudiak, argazkiak, anatomia-marrazkiak, prozesuen ilustrazio eskematikoak, bideoen analisiak, 3D ereduak, errealitate areagotua, adimen artifiziala...).

Konpetentzia honen garapenaren bidez, ikasleek organoen topografiaz, tamainaz, proportzioez, formaz, funtzioaz eta konexioaz jabetzeaz gain, sormena garatu eta sustatu nahi da hainbat bitarteko eta euskarritan, eta, gainera, gure gizartean garatu diren eta garatzen diren adierazpen artistiko eta kulturalak baloratu.

Konpetentzia espezifiko hau honako deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, STEM2, STEM4, KD2, KAKK1 eta KAKK4.1.

4. Anatomiaren eta fisiologiaren zientzia gisako izaera ezagutzea, beste zientzia eta adierazpen artistiko batzuekin duten erlazioa baloratuz, pertsonen prestakuntza integralerako ekarpenak eta gizartearen gaineko ondorioak aintzat hartzeko.

Konpetentzia espezifiko honen bidez, anatomiak eta fisiologiak, zientziak diren aldetik, gure bizi-kalitatean duten garrantzia ulertuko dute ikasleek. Ez da ahaztu behar irakasgai horiek anatomia deskriptibotik, anatomia funtzionaltik, fisiologiatik, biomekanikatik eta patologiatik datozen ezagutzek osatzen dituztela, eta horrek areagotu egiten duela giza gorputzaren ulermena ikuspegi biologiko orokorretik eta arte eszenikoetan errendimendu fisikoa eta artistikoa hobetzearen ikuspuntutik, baita gizabanako gisa egiten ditugun errutinazko jardueren ondorio diren zenbait prozesu patologikoren agerpenaren prebentzioari begira ere.

Hala ere, anatomia eta fisiologia biologia- eta osasun-zientziekin erlazionatuta egoteaz gain, beste irakasgai zientifiko batzuen ekarpenekin aberastu dira eta horien onura jaso dute, diziplina horien azterketa zabaldu, irauli eta erraztu baitute. Horien artean aipa daitezke, besteak beste, elektronika, nerbio-sistemaren azterketan, geologia, batez ere anatomia konparatuan eta fisiologia ebolutiboan, kimika eta bere printzipioak fisiopatologian...

Konpetentzia espezifikoa hau honako deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, STEM4, STEM5, STEM6, KD3, KPSII1.1, KPSII2, KAKK1 eta KAKK2.

5. Laborategian arakatzeko eta problemak ebazteko trebetasunak eta abileziak garatzea, anatomia eta fisiologiako lan esperimentalak eginez, ezagutza eraikitze eta ereduak azaltzeko.

Lan esperimentalak egiteak trebetasunak eta abileziak garatzen laguntzen du, eta baliagarria da, halaber, eskuratutako ezagutzak problema praktiko sinple, anatomiko-funtzional eta jarduera fisikoari buruzkoen ebazpenari autonomiaz aplikatzeko.

Mota horretako praktikei esker, ikasleek ezagutza eraiki dezakete informazio-bilaketa, behaketa, analisia eta hausnarketa abiapuntu hartuta. Ikasleek beren ikaskuntza sakona indartzen dute egindako praktiken bidez. Esperimentazio kualitatiboaren inguruko azalpen-ereduak eraikitzeak fenomenoak sakonki ulertzea ahalbidetzen du. Jarduera esperimentalak demostrazioa gainditzen du eta anatomia eta fisiologiaren ulermena errazten du.

Konpetentzia espezifikoa hau honako deskriptore hauekin lotzen da: STEM1, STEM2, STEM3, KPSII4, KPSII5 eta EK1.

6. Anomiaren eta fisiologiaren ezagutza giza gorputza zaintzeko zein garrantzitsua den ulertzea, osasunaren eta bizi-hobekuntzaren aldeko ekintzak identifikatuz, ohitura osasungarriak, arduratsuak eta iraunkorrak hartzeko.

Konpetentzia espezifikoa honen garapenaren bidez, ikasleek ulertuko dute pertsona bakoitzak osasunaren zaintzan duen erantzukizuna, giza gorputzak, hau da, unitate biologikoak behar bezala funtziona dezan. Horrela, gai izango dira, batetik, anatomikoki eta fisiologikoki onargarria den eta osasuna babesten duen lan fisikoa eta, bestetik, errendimendu fisikoa murrizten duen eta desoreka eragiten duen —eta horrek, aldi berean, gaixotasuna edo lesioa eragin dezake— gorputzaren erabilera txarra bereizteko.

Osasun arduratsuaren aldeko ekintzak identifikatuko dituzte, adibidez, loaren, ergonomiaren, elikaduraren eta jarduera fisikoaren ohiturak, gorputzaren mugez eta beharrez jabetuz, ohitura ez-osasungarriekiko jarrera kritikoa erakutsiz eta pertsonen gorputz-aniztasuna errespetatuz.

Konpetentzia espezifikoa hau honako deskriptore hauekin lotzen da: STEM2, STEM4, STEM5, STEM6, KD4, KPSII2, KPSII5, HK4 eta EK1.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Giza Anatomia eta Fisiologia
1. konpetentzia espezifikoa
1.1. Giza gorputzaren egitura eta funtzioa ulertzea, bizitzaren etapetan eta sexuen arabera, analogiak eta desberdintasunak azalduz.
1.2. Giza organismo osasuntsuaren aparatu eta sistemen eta gizakiarengan homeostasia mantentzen laguntzen duten kontrol-mekanismo fisiologikoen funtzionamendua ulertzea eta deskribatzea modu arrazoituari.
1.3. Giza gorputzaren funtzionamendua interpretatzea, haren antolaketa-mailak osatzen dituzten eta unitate estruktural eta funtzional gisa ezaugarritzen duten elementuen integrazio anatomiko eta funtzionalaren emaitza gisa modu arrazoituari.
2. konpetentzia espezifikoa
2.1. Problema eta kasu fisiopatologikoak ebaztea, fisiologiaren ezagutza teorikoak eta praktikoak aplikatuz.
2.2. Fisiologiako problemak ebaztea informazio zientifikoaren bilaketa, tratamendu eta komunikazio egokiaren bidez eta iturri egiazkoen eta fidagarrien aipamenaren eta erabileraren bidez.
2.3. Dokumentu-ikerketak txikiak eta kasuak ebaztekoak egitea, bakarka edo taldean, hizkuntza eta terminologia zehaztasunez eta zuzentasunez erabiliz.

Giza Anatomia eta Fisiologia
3. kompetentzia espezifikoa
3.1. Egitura anatomikoen funtzionamendua azaltzea, zenbait bitarteko eta euskarri modu sortzailean erabiliz.
3.2. Organo, aparatu eta sistemen egitura anatomikoa eta funtzioa erlazionatzea, eskemak eta ereduak eginez haiek azaltzean.
3.3. Bizitzaren etapa bakoitzean aparatu eta sistemen funtzionamenduan dauden desberdintasun fisiologiko garrantzitsuenak identifikatzea, horien arteko erlazioak eta sortutako aldaketak analizatuz.
3.4. Gaixotasunak giza gorputzaren egituran eta funtzioan dituen eraginak, mekanismoak eta adierazpenak ulertzea eta ezagutzea, giza gorputzaren funtzionamendu egokiarekin konparatuz.
4. kompetentzia espezifikoa
4.1. Fisiologiak gure gorputza ezagutzeko egiten dituen ekarpenak baloratzea, osasunaren hobekuntzan eta zaintzan eta pertsonen prestakuntza integratzean duen garrantzia eta gizartean dituen ondorioak identifikatuz.
4.2. Giza sistemen eta aparatuen egiturei eta funtzionamenduari buruzko ezagutza jarduera fisikoekin, kirol-jarduerekin eta jarduera artistikoekin erlazionatzea, jarduera horiei egiten dieten ekarpena baloratuz.
4.3. Sistemek eta aparatuek organismoaren funtzionamendu orokorrean betetzen duten zeregina identifikatzea, eguneroko jarduera fisikoen, kirol-jardueren eta gorputz-jarduera artistikoen gaineko errendimenduetan erlazionatuz.
5. kompetentzia espezifikoa
5.1. Esperimentu zientifikoetatik datozen datuak interpretatzea eta analizatzea —nutrizioa eta dietak, odol- eta gernu-analisiak...—, giza gorputzaren funtzionamenduari buruzko ereduak azalpenak emanez.
5.2. Fisiologiako problema praktikoak ebaztea, laginak, argazkiak, bideoak... behatuz, informazioa zorrotzaz bilatuz eta analizatuz eta soluzioari buruz hausnartuz.
6. kompetentzia espezifikoa
6.1. Prozesu fisiologikoak eta patologikoak bereiztea, giza gorputzaren asalduerak eta gaixotasunei buruzko ezagutzaren bidez.
6.2. Nutrizio- eta metabolismo-prozesuak deskribatzea, inplikaturako egiturak, jarduera fisikoarekiko erlazioa eta fisiopatologiak azalduz.
6.3. Osasunean eta gorputz-jardueren errendimenduan eragin positiboa duten nutrizio-ohiturak baloratzea, nutrizio-portaeraren nahasmendurik ohikoenak eta osasunaren gainean dituzten ondorioak identifikatuz.
6.4. Osasun arduratsuen aldeko ekintzak identifikatzea, osasungarriak ez diren, gizartean onartu ohi diren eta organismoaren funtzionamendu egokian eragina duten ohiturekiko jarrera kritikoa erakutsiz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Giza Anatomia eta Fisiologia
Ikerketa proiektuak edo kasuen ebazpena:
Hipotesiak, galderak, problemak eta aieruak: ikuspegi zientifikoa duen planteamendua.
Informazioa bilatzeko, kolaboratzeko, komunikatzeko eta erakunde zientifikoekin interakzioan jarduteko estrategiak: tresna digitalak, eta prozesuak, emaitzak eta ideiak aurkezteko formatuak (diapositibak, grafikoak, bideoak, posterrak, txostenak eta bestelakoak).
Informazio-iturri fidagarriak: bilaketa, ezagutzea eta erabilera.
Laborategiko esperientzia zientifikoak: diseinua, plangintza eta gauzatzea.
Emaitza zientifikoak analizatzeko metodoak: antolaketa, irudikapena eta tresna estatistikoak.
Komunikazio zientifikoko estrategiak: hiztegi zientifikoa, formatuak (txostenak, bideoak, ereduak, grafikoak eta bestelakoak) eta tresna digitalak.
Laborategiko esperientziak
Odol- eta gernu-analisi klinikoen analisia.

Giza Anatomia eta Fisiologia
Gernu-analisi komertziala.
Elektrokardiogramen eta espirometriren analisisa.
Glukosa-analisisa.
Kasu patologikoen eta fisiologikoen analisisa.
Konstanteen neurketa (tenperatura, tentsioa, pultsua...) zenbait jarduera-egoeretan.
Osmosi-praktikak.
Nutrizioa eta dietak.
Laborategiko lan enpirikoaren berezko trebetasunak eta jarrerak. Kolaborazioa eta erantzukizuna.
Giza gorputzaren funtzionamendua
Fisiologia orokorra. Homeostasia. Mintz plasmatikoa zeharreko garraioa.
Biomolekulak. Metabolismoa. Digestio-funtzioa, digestioaren fisiologia.
Zirkulazio-aparatuaren fisiologia: kardiobaskularra, fetala eta porta.
Arnas aparatuaren fisiologia.
Odola. Odol-zelulen funtzioak. Globulu gorriak: garraioa eta tanpoi-sistema. Plaketak: hemostasia eta koagulazio-prozesua. Globulu zuriak: immunitatea.
Sistema linfatikoa. Linfa eta gongoil linfatikoak.
Nerbio-sistemaren fisiologia. Seinale elektrikoa. Nerbio-sistemaren komunikazioa. Sinapsia eta neurotransmisoreak.
Lokomozio-sistemaren fisiologia. Jarduera fisikoa eta kultura-adierazpena.
Hormonak eta sistema endokrinoa.
Osasuna eta gaixotasuna. Fisiopatologiak. Fisiopatologiaren prebentziora bideratutako ohitura osasungarriak. Transplanteak. Aurrerapen medikoak eta teknologikoak.

GIZARTE-ANTROPOLOGIA

Gizarte-antropologia, Batxilergoko 1. mailako hautazko jakintzagai gisa, ikasleak arlo akademikoan, sozialean, etikoan eta profesionalean trebatzen laguntzen du neurri handi batean. Hori gertatzen da, bai lantzen diren arazo eta eduki teorikoengatik (ohiturak eta bizimoduak, arau-kodeak, erritualak, erakundeak, hierarkiak eta gizarte-prozesuak, etab.), bai ikerketa-ohiturak sortzea sustatzen duelako (gertaeren eta datuen azterketa, argudiaketa egiaztatua, landa-lana etab.). Ikasgai honen helburu estrategikoen artean kultura-aniztasunari buruzko ezagutzak eraikitzea dago, migrazioek, mestizajeak, lurraldeen okupazioek, merkataritza-trukeek eta abarrek eragindako ezaugarri kulturalak edo eredu soziologikoen transformazioan sakonduz, eta, horrekin batera, pertsonen, herrien edo herrien identitateen eraikuntzan nola era-giten duten azpimarratzea. Horrek ikasleak bultzatu behar ditu Euskal Herriko zein beraien jatorrizko marko kulturalako (dagoen kasuetan) interesa garatzera, beste kultura batzuekin alderatzera, beren ondare naturala, kulturala, soziala eta historikoa balioesteko. Arestian azaldukatetik ondorioztatzen da, halaber, materia honek sormena eta berrikuntza garatzeko esperientziak ekar ditzakeela; izan ere, jo-rratutako arazoei buruzko irtenbideak bilatzea eskatzen du, hala nola, gizarte- eta landa-ikerketako lanak, txostenak egitea, elkarrizketa dialogikoetan edo dinamiketan parte hartzea edo garapen soziokomunitari-riko proiektuak sortzea. Ikaslegoak landa-lana oinarritzat izango duen ikerketa etnografikoa garatu beharko du, bere interesetatik abiatuta, ondare material eta inmaterialaren inguruko ezagutza elikatuz konpetentzietan oinarritutako ikaskuntzaren logikatik.

Jakintzak barneratzeko aurrera eraman daitezkeen ekoizpen motek, konpetentzia guztien elkarrekintza sustatuko dute, ikerketa lan autonomoa eta kooperatiboa izango baita ardatz. Euskal kultur-ingurunea zein beste ingurune kultural batzuk osatzen duten ideiei eta praktikei buruzko hausnarketa kritikoak, aldi berean, ikasleen heldutasun pertsonala eta soziala sustatzeko eta ikasleen